

Problematika sebeobraný soukromého detektiva

Self Defence Issue of Private Detective

Vít Zapletal

Bakalářská práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vít ZAPLETAL**
Osobní číslo: **A10257**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Problematika sebeobraný soukromého detektiva**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou sebeobraný soukromého detektiva, která souvisí s náplní jeho práce. Vše v podmínkách České republiky.
2. Analyzujte zjištěné sebeobrané situace, které s prací soukromého detektiva souvisí a specifikujte jejich nejčastější varianty.
3. Definujte varianty úspěšného řešení sebeobrané situace v závislosti na zásadách prevence, taktiky, psychiky, komunikace, techniky a na obranných prostředcích.
4. Zpracujte krátkodobý kurz sebeobraný pro soukromého detektiva z hlediska osobních, společenských a právních aspektů.
5. V práci využijte vlastního šetření, dostupných informací a názorného materiálu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **ADAMS, Ronald J.** Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival). 1. vyd. Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
2. **GRUBER, David.** Zlatá kniha komunikace. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2005, 249 s. ISBN 80-732-9092-8.
3. **LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK.** Rozdělení zbraní a osobních prostředků. Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. vyd. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBUm, 2012, 142 - 155. ISBN 978-80-87500-19-4.
4. **MALÁNÍK, Zdeněk.** Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. vyd. Zlín: VeRBUm, 2011, s. 13. ISBN 978-80-87500-05-7.
5. **NÁCHODSKÝ, Zdeněk.** Nebojte se bránit. Vyd. 1. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

25. února 2013

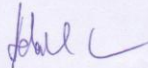
Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2013

Ve Zlíně dne 25. února 2013

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se věnuje problematice sebeobrany z pohledu soukromého detektiva. Vše v podmínkách České republiky. V první kapitole je popsáno právní prostředí a aspekty spjaté s prací soukromého detektiva a v mnohých případech i obyčejných lidí. Dále se práce zabývá řešením nejčastějších sebeobránných situací. V praktické části nalezneme zpracovaný krátkodobý kurz sebeobrany pro soukromého detektiva, ovšem za předpokladu znalostí teoretické části.

Klíčová slova: soukromý detektiv, sebeobrana, obranná situace, zadržení osoby, nutná obrana, krajní nouze

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the issue of self-defence from the point of view of the private detective. It is important to state that this piece of work takes into account conditions of the Czech Republic. First chapter describes legal environment and aspects connected to the work of the private detective which are very often related even to ordinary people. The thesis further analyses solutions of the most common self-defence situations. Practical part contains a proposal of the short-term self-defence course for the private detective, however it still requires knowledge of the theoretical part.

Keywords: private detective, self-defence, defense situation, detention of a person, indispensable defence, utmost distress

Na tomto místě bych chtěl poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi za odborné vedení, připomínky a rady, které mi poskytoval v průběhu zpracovávání této práce. Dále pak mému figurantovi, bez kterého bych neměl ve své práci žádnou fotku, Ing. Petrovi Vajdíkoví a fotografce Bc. Tereze Tomanové.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

Obsah

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ V PKB A ZÁKLADNÍ POJMY	11
1.1 TERMINOLOGIE	11
1.2 PROFESNÍ OBRANA VS. SEBEOBRANA	12
1.2.1 PROFESNÍ OBRANA	12
1.2.2 SEBEOBRANA	12
1.3 PROBLEMATIKA PROFESNÍ OBRANY V PRÁVNÍM PROSTŘEDÍ ČR	13
1.3.1 NUTNÁ OBRANA §29 TRESTNÍHO ZÁKONA	13
1.3.2 KRAJNÍ NOUZE §28 TRESTNÍHO ZÁKONA	14
1.3.3 KRAJNÍ NOUZE VS. NUTNÁ OBRANA	14
1.3.4 ZADRŽENÍ OSOBY PODEZŘELÉ ZE SPÁCHÁNÍ TRESTNÍHO ČINU §76 Odst. 2 TRESTNÍHO ŘÁDU.....	15
1.3.5 POUŽITÍ STŘELNÉ ZBRANĚ	15
1.4 SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ SLUŽBY	16
1.4.1 ČINNOSTI SOUKROMÝCH DETEKTIVNÍCH SLUŽEB	17
1.4.2 METODY DETEKTIVNÍCH ČINNOSTÍ	18
1.4.3 FORMY SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI.....	19
1.4.4 CHARAKTERISTIKA OBECNÝCH CÍLŮ.....	19
1.4.5 FORMULACE OBECNÝCH CÍLŮ.....	19
2 PROBLEMATIKA ŘEŠENÍ SEBEOBRANNÝCH SITUACÍ	21
2.1 PREVENCE	21
2.2 ZADRŽENÍ OSOBY SOUKROMÝM DETEKTIVEM V PODMÍNKÁCH ČR	22
2.2.1 ZADRŽENÍ A SPOLEČNOST	23
2.3 ÚLOHA PSYCHIKY PŘI PRÁCI DETEKTIVA	23
2.3.1 POJEM PSYCHIKA	24
3 NEJČASTĚJŠÍ ŘEŠENÍ SEBEOBRANNÝCH SITUACÍ	25
3.1 POZOROVÁNÍ	25
3.2 NASLOUCHÁNÍ	25
3.3 KOMUNIKACE	26

3.3.1	ZPŮSOBY SLOVNÍ OBRANY.....	26
3.3.2	NEJČASTĚJŠÍ CHYBY V KOMUNIKACI	27
3.4	TAKTIKA	28
3.4.1	TAKTIKA SLOVNÍ LSTI.....	29
3.5	KONTAKTNÍ ŘEŠENÍ SEBEOBRANNÉ SITUACE SOUKROMÝM DETEKTIVEM	30
3.5.1	TECHNIKY SEBEOBRANY	30
3.5.2	NAVOLNĚNÍ.....	31
3.5.3	ÚDERY	31
3.5.4	KOPY.....	32
3.6	OBRANNÉ PROSTŘEDKY SOUKROMÉHO DETEKTIVA	33
3.6.1	OBRANNÝ SPREJ	33
3.6.2	ELEKTRICKÝ PARALYZÉR	34
3.6.3	TELESKOPICKÝ OBUŠEK.....	35
3.6.4	POUTA.....	35
3.6.5	KOMUNIKAČNÍ PŘÍSTROJ	36
	PRAKTICKÁ ČÁST	37
4	KRÁTKODOBÝ KURZ SEBEOBRANY PRO SOUKROMÉHO DETEKTIVA	38
4.1	1. LEKCE – ZAHÁJENÍ	38
4.2	2. LEKCE - PROHLOUBENÍ.....	40
4.3	3. LEKCE - KONTAKT	42
4.4	4. LEKCE – RŮZNÉ VARIANTY ŘEŠENÍ.....	54
4.5	5. LEKCE – ZÁVĚREČNÁ HODINA	55
	ZÁVĚR	56
	ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	62

ÚVOD

Služby soukromých detektivů, jsou stále častěji využívanou formou náhrady státní moci, které zajišťují bezpečí občana, nebo mnohokrát jen tvoří jakousi pomoc státním složkám. Soukromý detektiv může takříkajíc připravit půdu pro kvalitní policejní vyšetřování, nebo jen předat hotové důkazy, indicie a následně tak docílit požadovaného zájmu. Nejčastěji spravedlnosti. Tohle všechno tvoří práce detektivů, ale i další, velmi časté činnosti, jako například získávání informací pro klienty, je denním chlebem spousty detektivů. V dnešní době narážíme na stále větší počet případů kriminality všech možných forem. S ohledem na tento fakt jsou služby soukromých detektivů stále častěji využívány a to jak obyčejnými občany, tak právními subjekty.

V právním řádu České republiky nacházíme absenci zákona o civilních bezpečnostních službách. Bezpečnostní pracovníci jsou proto běžnými občany se stejnými právy a povinnostmi. Podobně je tomu u soukromých detektivů. Soukromý detektiv se při své práci musí potýkat s mnohými problémy, často s fyzickými útoky, ať už na svou osobu, nebo na osobu – subjekt, jeho zájmu, proto musí být detailně obeznámen s problematikou obranných situací a možnými varianty úspěšného řešení.

Tuto práci jsem si vybral zejména proto, že vidím v práci soukromých detektivů jistý potenciál a řešení soudobé kriminální situace ve společnosti. Další silnou motivací pro vytvoření je absence podobné práce. Dosud nebyl vytvořen žádný ucelený přehled základních poznatků pro práci soukromého detektiva, zvláště pak pro problematiku obrany. Další impuls jsem dostal od jednoho známého, jenž si nepřeje být v práci jmenován, který se nějakou dobu prací soukromého detektiva živil. Příběhy a zkušenosti, které vyprávěl a předával mně, mě jen utvrdily v přesvědčení, že přínos téhle práce bude velký.

Cílem práce je především seznámit začínající soukromé detektivy se základy právního prostředí, představit jim různé stránky jejich povolání. Poukázat na známé, ale hlavně ty méně známé aspekty jejich práce. Se zaměřením na problematiku sebeobrany. Základy teoretických znalostí, které potřebují bezpodmínečně znát, jsou obsahem teoretické části práce. V Praktické části pak nalezneme krátkodobý kurz sebeobrany, pro soukromého detektiva. Kurz je zpracován do pěti lekcí po cca 1,5 hodině. Lidé se znalostmi z téhle práce by měli být schopni úspěšně vkročit na dráhu kariéry soukromého detektiva, alespoň po znalostní stránce, co se náplní jeho práce týče.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ V PKB A ZÁKLADNÍ POJMY

Při zamezování škod, zajišťování bezpečnosti majetku, osob, ale i při prevenci kriminality a z ní vyplývajících potencionálně škodlivých následků tvoří v bezpečnostním průmyslu soukromé bezpečnostní služby jeden z hlavních pilířů. Jde o služby právnícké či fyzické osobě za úplatu. Tím je částečně i dané použití vhodných metod a forem činnosti při plnění požadavků zákazníka. Trestní činnost tvoří jednu z hlavních příčin strachu a nejistoty mezi lidmi. V dnešní společnosti je velký nárůst všech možných forem kriminality. Žádný člověk není proti těmto dopadům zcela imunní. Z této jednoduché myšlenky plyne, že protizákonné jednání dopadá na všechny. Na některé jen více než na jiné. Dosažení spravedlnosti je v soudobé společnosti složitý proces. Někdy by se dalo dokonce říct, že zákony pracují spíše proti lidem, kteří se spravedlností a práva domáhají.

Tohle jsou jen některé z mnoha důvodů, proč lidé stále častěji využívají služeb soukromých detektivů. [2],[6],[12]

1.1 Terminologie

Obrana – Působení na útočnicka aktivním způsobem. Mohou být proto využívány obranné prostředky jako zbraně, celá škála různých technik jako kopy, údery, páky, hmaty apod., případně kombinace obou výše zmíněných.

Ochrana – Na rozdíl od obrany se zde jedná o pasivní způsob obrany. Na útočnicka nepůsobíme aktivně. Příkladem ochranných pomůcek může být neprůstřelná vesta.

Útočník – Osoba, která se pokouší protiprávně ohrozit naše zdraví, život, majetek, čest, nebo svobodu ať už osobní, domovní, či svobodu projevu.

Obránce – Osoba, která se pokouší při konfrontaci s útočníkem bránit svůj život, zdraví, majetek, svobodu, nebo čest.

Nebezpečí – Za nebezpečí se považuje ohrožení jednoho ze zákonem chráněných zájmů člověka člověkem, nebo jinou formou – stroj, zvíře, živelná pohroma.

Zbraň – Zbraní může být cokoliv, co bylo zkonstruováno k útoku na člověka či jiný živý organismus. V trestním právu se o zbrani mluví jako o čemkoliv, čím je možné učinit útok proti tělu důraznějším. [9]

Obranná situace – Ne příliš znalý člověk si většinou pod tímto pojmem představí situaci, kdy se obránce všeobecně brání jakémukoliv typu útoku, ovšem za podmínky, že nejsou regulovány žádnými pravidly. Často jde o situaci, kdy je napaden majetek, nebo jiné formy právem vymahatelné hodnoty obránce. Avšak ne každá hodnota lze vymáhat právem. Zde bychom měli také brát v úvahu jistý kodex etiky a společenskou stránku věci.

Konflikt – Střetnutí se nejméně dvou nebo více navzájem protichůdných snah, nebo tendencí. Většinou zde jde o naše vnitřní potřeby, zájmy osobní, zájmy okolí, příkazy a sociální normy. Pro člověka je konflikt znamením nebezpečí, které vyvolává reakci zvanou reflex. Nejčastější projevy reflexu pak bývají útek, obrana, útok, strnutí, zmatek. [9]

1.2 Profesionální obrana vs. Sebeobrana

Obrana se může dále dělit. A to z hlediska jejích druhů. Pokud je obrana prováděna člověkem (tedy fyzicky), je tedy vhodné ji rozdělit na profesionální obranu a sebeobranu. Rozdíl spočívá v cíli, motivaci, pravomoci a taky v realizačním prvku. To vše z hlediska právního prostředí. [2]

1.2.1 Profesionální obrana

Její primárním cílem je bránit hodnoty a zájmy někoho jiného, tedy cizího. Patří, jsem obrana státu a komerční obrana. U Obrany státu pracovníci brání stát a jeho zájmy. V Komerční obraně jde především z hlediska primárního cíle o komerční úspěch. Jde zde převážně o ochranu majetku. Pracovníci jsou motivováni platem na základě pracovní smlouvy. Komerční obranu reprezentuje průmysl komerční bezpečnosti, který je zastoupen soukromými bezpečnostními službami. [2]

1.2.2 Sebeobrana

Její primárním cílem je bránit, nebo chcete-li chránit sebe sama, své blízké, své zájmy a hodnoty před nespravedlivým (můžeme říci protiprávním) jednáním, nebo útokem od jiného člověka. V rámci sebeobrany je takto možné pomoci i jinému člověku. U sebeobrany jde o hlavních pět znaků. Bráníme osobní zájmy, mezi kterými převládá život, zdraví, majetek, osobní i domovní svoboda a čest. K sebeobraně je člověk motivován vyššími hodnotami, než finančními. Mohou to být například citové vazby k blízkému

člověku. Je třeba si uvědomit a mít na paměti že motivace k sebeobraně je u samostatných a hlavně odpovědných lidí vždy vyšší, než motivace pracovníka profesní obrany. [8], [9]

1.3 Problematika profesní obrany v právním prostředí ČR

Právní řád České republiky nedává pracovníkům průmyslu komerční bezpečnosti žádná privilegia ve srovnání s běžným občanem. Proto je nutno vždy zvážit zda máme dostatečný zákonný podklad pro užití fyzické síly, či použití zbraně apod. Vždy se nepodaří obranná situace vyřešit, aniž bychom se přitom dostali do kontaktu s útočníkem. Proto je třeba zmínit jisté paragrafy trestního zákona a trestního řádu. S obranou související je to především zákon 40/2009 §29 Nutná obrana, §28 Krajní nouze. §30, §31. V §30 a §31 je upraveno svolení poškozeného a přípustné riziko. Výše zmíněné paragrafy tvoří nejdůležitější části trestního zákona pro práci soukromého detektiva. Jedná se zde o jakousi „generální“ výjimku pro činy, které by za jiných okolností byly považovány za trestné. Okolnosti, za kterých jsou páchány, vylučují odpovědnost jejich pachatele za takovéto počínání. Dále pak §76 odst. 2 trestního řádu Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestního činu. Umožňují zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestního činu. Ze znění těchto zákonů rovněž vyplývá, že zadržen pachatele může kdokoliv, taktéž mu může způsobit škodu, či ublížit mu, pokud je to nezbytné k zjištění totožnosti a zjištění důkazů. Dále bych zde ještě uvedl zákon č. 40/2009 Sb., §32 Použití střelné zbraně, se kterým se při práci soukromého detektiva můžeme potkat. [2],[8],[9]

1.3.1 Nutná obrana §29 trestního zákona

Pro využití nutné obrany musí být splněny základní tři podmínky: útok chráněnému zájmu přímo hrozí, útok na chráněný zájem trvá, obrana je vždy nepřiměřená, avšak ne zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Přesné znění je potom následující: „ Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící, nebo trvajícím útokem na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“

Základní podmínkou aby se člověk ubránil útoku ovšem je, že obrana musí být vždy důraznější a intenzivnější než útok samotný. Obrana však nesmí být zcela zjevně nepřiměřená útoku, tedy neopodstatněně větší než útok. Při nutné obraně je zdrojem nebezpečí člověk, útok hrozí, nebo trvá. Škoda je způsobena útočníkovi samotnému.

Obrana musí být silnější než útok. Nemusíme hledat jiné způsoby řešení a vyhnoutí se útoku.

Pro lepší pochopení zde ještě uvádím dva příklady. Pokud útočník svůj útok již ukončil a obránce teprve začíná vyvíjet vlastní iniciativu, nejedná se o nutnou obranu. Pokud chce obránce bránit cizí zájem chráněný zákonem lze využít nutnou obranu. [2],[8],[9]

1.3.2 Krajní nouze §28 trestního zákona

Laikovi by znění tohoto paragrafu mohlo připadat velmi podobné či dokonce stejné jako znění §29 o nutné obraně a mohl si jej tedy vyložit naprosto totožně. Není tomu ovšem tak!

Přesné znění je následující: „ Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo závažnější než ten, který hrozil.“

U krajní nouze odvrácíme nebezpečí, kde zdrojem jsou přírodní živly, zvířata, stroje, energie, děti, lidé pod vlivem návykových látek, psychicky nemocní, nesvéprávní apod. Nebezpečí nám přímo hrozí. Následek musí být vždy menší nebezpečí. Je nutné hledat jiné způsoby vyhnoutí se nebezpečí. [2],[8],[9]

1.3.3 Krajní nouze vs. Nutná obrana

Nejdůležitější rozdíl mezi nutnou obranou a krajní nouzí tvoří příčina nebezpečí, které se bráníme. O nutné obraně se hovoří, pouze tehdy pokud jde o útok, nebo nebezpečí způsobené lidskou bytostí. Naopak při krajní nouzi jde o odvrácení útoku, nebo nebezpečí zapříčiněného jiným faktorem než člověkem. Např. přírodní živly, zvířata, energie, stroje, neživé předměty. Další hlavní rozdíl je v následcích, které mohou vzniknout při jejich používání. Nutná obrana nám dovoluje způsobit následky stejné, nebo větší (ovšem ne v příliš velkém nepoměru), než následky, které hrozí naší osobě. Z hlediska krajní nouze je následek značně omezen. Následek nemůže být větší, nebo stejný, oproti následkům, jež hrozí nám. Při krajní nouzi můžeme způsobit škodu třetí osobě pouze, pokud je to nevyhnutelně nutné, na rozdíl od nutné obrany, kde není nutno brát na útočníka ohled a můžeme se bránit ještě před začátkem samotného útoku. Za předpokladu že dodržíme

veškeré podmínky, není možné v případě nutné obrany vymáhat po obránci náhradu. Při krajní nouzi tohle za určitých specifických podmínek lze. [2],[8],[9]

1.3.4 Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestního činu §76 odst. 2 trestního řádu.

Soukromý detektiv ani jiný pracovník průmyslu komerční bezpečnosti není veřejný činitel. Pokud nastane situace, že při své práci zadrží osobu podezřelou ze spáchání trestního činu, řídí se tímto paragrafem.

Znění je následující: „ Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu, nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoliv, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku, nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu, příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil, nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody ihned nahlásit.“

Zde v praxi můžeme narazit na skutečnost, že funkce správce posádky již neexistuje. Osobu přistiženou při trestné činnosti bychom tedy předali nejbližšímu policejnímu orgánu.

Více se této problematice budu věnovat v kapitole Zadržení osoby soukromým detektivem v podmínkách ČR. [2], [8],[9]

1.3.5 Použití střelné zbraně

§32, zákon č. 40/2009 Sb. a z. 119 o střelných zbraních a střelivu. Zákony říkají že, za účelem krajní nouze, nebo nutné obrany je možné použít střelné zbraně, avšak pokud to není nezbytně nutné je lepší zbraň nepoužívat. V případě zranění střelnou zbraní je nutné ihned provést ošetření a první pomoc a okamžitě informovat Policii ČR. Dále říká, že musíme dbát v nejvyšší možné míře na zabránění ohrožení životů a zdraví osob nacházejících se v blízkosti střelby a snažit se ušetřit život člověka, na něhož je střelba vedena.

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích zmocnění příslušných zákonných předpisů.

Soukromý detektiv může použít zbraň, avšak pouze tehdy zda je k tomu řádně proškolen, vlastní zbrojní průkaz a disponuje průkazem zbraně. Při práci soukromého detektiva může

být vlastnictví zbraně určitým přínosem. S tím ovšem souvisí vlastnictví zbrojního průkazu skupiny D. Pro získání zbrojního průkazu této skupiny je několik obecných a odborných podmínek. Z obecných to jsou především: Místo trvalého pobytu na území ČR, dovršení věku 21 let, podmínka svéprávnosti, podmínka trestní spolehlivosti. Odborné podmínky se skládají u samotné zkoušky, která je tvořena teoretickou částí a praktickou částí. [1],[2], [10]

Díky absenci zákona o civilních bezpečnostních službách se soukromý detektiv musí řídit zákony, jež platí pro každého normálního občana. Soukromý detektiv se však při své práci potýká potencionálně s větším množstvím problémů, proto je pro něho znalost základních právních předpisů nezbytností.

1.4 Soukromé detektivní služby

Detektivní služby patří mezi koncesované živnosti a jsou známy pod názvem Služby soukromých detektivů. Z hlediska požadované způsobilosti ať už odborné či jiné vyžaduje zákon středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou, bezúhonnost všech zaměstnanců. Detektivní služby se pak zabývají zejména touto činností:

1. Pátrání po osobách
2. Pátrání po majetku
3. Pátrání po rušiteli práva
4. Ochrana majetku a s tím související pátrání po rušiteli práva v živnostenských provozovnách, nebo na jiných místech, kde se prodávají výrobky, nebo poskytují služby.
 - a. Služby hotelových detektivů
 - b. Služby detektivů v restauračních provozovnách
 - c. Služby detektivů v hernách, kasinech a jiných zábavních podnicích
 - d. Služby detektivů v obchodech a obchodních domech, popřípadě tržištích
 - e. Služby detektivů v jiných živnostenských provozovnách
5. Zjišťování skutečností, kterou mohou sloužit jako důkazní prostředky v řízeních před soudem nebo správním orgánem

6. Získávání informací týkajících se osobního stavu občanů, jednání fyzických či právnických osob, nebo jejich majetkových poměrů
7. Pátrání v souvislosti s vymáháním pohledávek
8. Vyhledávání protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství

Soukromé detektivní služby zabezpečují jako podnikání na komerčním základě soukromou pátrací a soukromou vyšetřovací činností. [13],[14],[15]

1.4.1 Činnosti soukromých detektivních služeb

Může jít o činnosti jednotlivců, či nestátních organizací. Spočívají v shromažďování, získávání a vyhodnocování informací o fyzických, nebo právnických osobách ve prospěch jiných fyzických, či právnických osob, včetně opatřování důkazů, pátrání po osobách a majetku, referenční činnosti a specializovaných ochranných činnostech a to jako služba na základě smluvního vztahu a na komerčním základě. Soukromé detektivní služby můžeme tedy dělit na:

1. Soukromé detektivní služby – služby provozované jako podnikání pro občany, soukromé podnikající fyzické osoby a právnické osoby
2. Firemní detektivní služby – detektivní služby prováděné vlastními zaměstnanci společnosti, pro vlastní potřeby. – jde o vnitřní ochranu organizace

Soukromé detektivní činnosti se tedy projevují zejména:

- a) Získáváním důkazů a informací pro potřeby občanskoprávních záležitostí a soudních sporů
- b) Získáváním důkazů a informací pro potřeby obhajoby (zpravidla v součinnosti s advokátem)
- c) Získáváním důkazů a informací z oblasti rodinných vztahů a získávání důkazů pro soudní spory v oblasti rodinného práva
- d) Získáváním důkazů a informací z oblasti podnikatelské činnosti a pro potřeby obchodně právních soudních sporů

- e) Dohledem nad dodržováním veřejného pořádku a bezpečnosti a nad dodržováním pořádku (stanoveného) v restauracích, hotelích, hernách, zábavních podnicích, kasínech, obchodních domech apod.
- f) Ve skryté ochraně majetku a osob
- g) Získáváním dalších informací, podle požadavků právnických, ale i fyzických osob

Jakékoliv získávání informací, včetně jejich dokumentace je prováděno kriminalistickými metodami a formami činnosti. Jestliže budeme vycházet z teze, že civilizované řešení situace je v právním státě obvykle právní řešení, přispívají tedy soukromé detektivní služby k co možná největší aplikaci práva. Příkladem nám může být získávání informací pro občanskoprávní, obchodní a správní spory apod. [13],[14],[15]

1.4.2 Metody detektivních činností

S využitím kriminalistiky lze metody rozdělit do tří základních skupin.

- Do první skupiny patří obecně poznávací metody. Metody, které jsou používány v kriminalistické praktické činnosti. Základem je pozorování, měření, srovnávání, popisování, modelování, nebo metody formálního logického myšlení jako např. analýza, dedukce, analogie apod.
- Do druhé skupiny patří metody převzaté z jiných vědních oborů. Jsou to metody s všestrannějším použitím, než jakého se jim dostává v oblasti svého druhu. Patří sem fyzikálně chemické metody, matematické metody. Např. luminiscenční analýza, fotospektrometrie, elektroforéza, chromatografie, absorpční spektrální analýza a další, bez kterých se neobejde kriminalistické zkoumání řady stop a jiných důkazů.
- Do třetí skupiny patří speciální metody kriminalistické praktické činnosti. Původně vznikly v kriminalistice a převážně se uplatňují v ní. Jsou to metody jako vyšetřovací verze, plánování a organizace vyšetřovacího procesu, výslech, ohledání, prověrka výpovědi na místě, rekonstrukce, vyšetřovací experiment.

1.4.3 Formy soukromé detektivní činnosti

Soukromá detektivní činnost je realizována prostřednictvím forem soukromé detektivní činnosti. Formou soukromé detektivní činnosti rozumíme: Charakteristikou obecných cílů a formulací obecných cílů.

1.4.4 Charakteristika obecných cílů

Jichž má být soukromou detektivní činností dosaženo v konkrétním případě v procesu realizace zakázky.

1.4.5 Formulace obecných cílů

Jichž má být v procesu soukromé detektivní činnosti dosaženo. Jde o obecný model rozhodování soukromého detektiva. Jednotlivé formy soukromé detektivní činnosti:

- detektivní vytěžování
- detektivní pozorování
- detektivní pátrání
- detektivní dokumentování
- detektivní dohled
- detektivní prověrka
- detektivní dokumentace
- detektivní rozpracování
- operativně bezpečnostní dedukce (detektivní)
- operativně bezpečnostní indukce (detektivní)
- detektivní kombinace
- expertizní činnost
- detektivní experiment
- detektivní substituce (operativní záměna)
- detektivní dezinformace

- detektivní osobní ochrana
- detektivní informační proniknutí
- detektivní maskování (operativní maskování)

[13],[14],[15]

Každý začínající detektiv by měl mít alespoň základní přehled, kam spadá jeho práce. Co je k vykonávání práce soukromého detektiva třeba a zvláště pak činnosti, formy, metody, které soukromý detektiv denně používá. První část této práce vnáší do problematiky činnosti soukromých detektivů základní osvětlu, z hlediska zákona a základních pojmů a činností, se kterými se detektiv při své práci denně setkává.

2 PROBLEMATIKA ŘEŠENÍ SEBEOBRANNÝCH SITUACÍ

Úspěšné řešení sebeobrané situace, ať už je jakkoliv složitá, je pro soukromého detektiva naprostou nezbytností. Každá země se navíc na tuhle otázku dívá poněkud odlišným pohledem jak z hlediska zákona, tak z pohledu společenských norem. My si zde rozebereme pouze problematiku úspěšného řešení nejčastějších sebeobraných situací z pohledu naší země, České republiky.

2.1 Prevence

Z hlediska prevence si je třeba především položit otázku. Proč vůbec vznikají obranné situace? Odpovědí na tuto otázku zjistíme, kterým situacím by se měl detektiv vyhýbat a jak se tedy chovat způsobem, aby nepřitahoval zbytečnou pozornost a problémy. Za vznikem samotné obranné situace bývá často nějaký protiprávní čin, jednání. Tenhle čin, nebo jednání vzniká, pokud k němu dostane pachatel příležitost, případně podmět k provedení. Jedním z nejčastějších činů bývá krádež. Jako příležitost zde může být pro pachatele nepozornost okradené osoby. Předmětem krádeže bývají nejčastěji peníze, nebo cenné věci jako šperky apod. Nemusí však jít vždy jen o věci hmotného charakteru. V dnešní společnosti mívají často velkou hodnotu informace, ať už jde o informace o osobách, osobní údaje, informace o zaměstnancích, s tím související průmyslová špionáž apod. Krádež je protiprávní činnost, nejčastěji tvořena neopatrností, nezabezpečením prostoru, místa. Pachatel pak nemusí k dosažení svých cílů použít násilí ani vyhrožování. Další velmi častý čin bývá loupež. Je třeba rozlišovat pojmy jako je krádež a loupež, jež se pro laika můžou zdát totožné. Loupež stejně jako krádež má jako primární cíl za úkol připravit člověka o majetek ať už hmotného, či nehmotného charakteru. Velkým rozdílem oproti krádeži je však samotné provedení. Při loupeži pachatel používá k dosažení svých cílů „sílu“ a ta je prostředkem k získání a dosažení cíle. Pachatel často používá zbraň, většinou pouze jako demonstraci síly a jako prostředek k zastrašení. Další velmi časté důvody, proč se detektiv dostává do obranných situací je myšlení lidí. V naší společnosti se nachází značná řada lidí, netolerantních lidí. Tito lidé například „jen“ nemají rádi uniformy. Existují skupiny lidí se stejným smýšlením a pohledem na společnost a to co je pro ně přijatelné a co ne. Z těch nejznámějších jmenujme např. „pankáči, skinheads, antifa“ apod. Detektiv ať už provádí svou práci skrytou formou nebo ne, se s podobnými skupinami lidí často setkává při své práci. Je třeba základní přehled a znalosti o těchto

nejčastějších skupinách, aby tak zbytečně na sebe neupozorňoval, nedostal se do konfliktu a nenastala obranná situace, která nastat nemusela. [3],[6],[8],[9]

Preventivní řešení jakékoliv situace, může být často tím nejjednodušším a zároveň neúčinnějším řešením. Z hlediska prevence je tedy důležité, aby detektiv věděl, z jakých důvodů nejčastěji dochází k sebeobranným situacím. Za vznikem obranné situace bývá nejčastěji protiprávní čin, ke kterému pachatele vede často příležitost, nepozornost, či jakýkoliv jiný podnět k provedení.

2.2 Zadržení osoby soukromým detektivem v podmínkách ČR

Je velmi důležité mít na paměti pojmy jako je nutná obrana, krajní nouze a dobře jim porozumět. Tyhle pojmy jsou dostatečně vysvětlené v první části této práce a bez jejich pochopení není možné dále pokračovat.

Česká republika je právním státem, který svým i cizím občanům, na svém území, zaručuje osobní svobodu. V jednotlivých právních normách pak upravuje kým, v jakém rozsahu a kdy smí toto právo osobě být odepřeno. Nejdůležitější normu, která řeší tuto problematiku, jsme si již představili v první kapitole, tj. §76 odst. 2. Jen velmi stručně tedy malé připomenutí. Zadržet osobu smí kdokoliv, pokud je daná osoba přistižena při protiprávním jednání, nebo bezprostředně poté. Cílem je zamezení dalšího protiprávního jednání, útěku osoby, zajištění důkazů, případně zjištění její totožnosti. Tuhle osobu musíme bezprostředně poté předat policii ČR. Není-li tohle možné, je třeba okamžitě uvědomit o zadržení osoby policejní orgán.

Tahle norma dopadá na všechny osoby, až na jednu výjimku, a sice policejní orgán, který je povinen postupovat podle odstavce 1. Pro omezení svobody osoby podezřelé musí být tedy splněny základní dvě podmínky, a to přistižení při činu nebo bezprostředně poté nutnost zjistit její totožnost, zamezit jejímu útěku nebo zajistit důkazy. Pokud však tohoto lze dosáhnout i jinými prostředky, je třeba jich použít. Velmi důležitou nezbytností je aby soukromý detektiv takto zadrženou osobu ihned a bez zbytečného prodlení předal policejnímu orgánu. V opačném případě by se mohl dopustit trestného činu omezování osobní svobody. Na místě však zpravidla policie přímo není, pro okamžité předání. Je tedy nutné okamžitě např. telefonicky, policejnímu orgánu oznámit co se vlastně stalo a to i v případě, že je policie již na cestě. [4],[7],[10]

2.2.1 Zadržení a společnost

Dalším důležitým pohledem na zadržení je pohled ze strany společnosti. Nabízí se nám zde ovšem otázka. Co že to vlastně společnost je a kdo ji tvoří? Tvoří ji skupina lidí se stejným jazykem, kulturními zvyky, historií, uměním atd. Člověk je od pradávna tvor společenský, tudíž se sdružuje do skupin a tvoří rodiny. Jednotkou společnosti je pak právě tahle rodina. Českou republiku tvoří společnost lidí, která má své charakteristické zvyky, tradice, jazyk ale i zákony. Na základě těchto zvyků, tradic, kultury pak hodnotí společnost zadržení. Existují zde jisté společenské normy, jsou to takové nepsané zákony, kterými se většina lidí podvědomě řídí. Za porušení těchto norem, nejsou lidé nijak sankciováni, přesto je lidé někdy dodržují a uplatňují více než zákon.

Pohled lidí na zadržení velmi ovlivňuje forma provedení, případně prostředky, kterými bylo zadržení provedeno. Lidé jako společnost, nejenom že hodnotí, ale přímo ovlivňují zadržení. Člověk je ovlivněn prostředím, ve kterém vyrůstá, žije. Tohle vše se odráží v jeho způsobu chování, zadržení. Je důležité mít na paměti, že lidé mají podstatný vliv na události, jež následují po samotném zadržení. Jako je správní řízení, nebo soudní proces. Všeobecně se dá říct, že společnost pohlíží na zadržení lidštěji a s větším odstupem než právní normy. Nehodnotí je tak přísně a v tak pevně stanovených mezích. Proto je zde možnost tyhle meze někdy překročit. [4],[7],[8],[10]

Soukromý detektiv se při své práci může často potýkat s problematikou zadržení osoby. Je proto nezbytné, aby mu tahle oblast byla jasná. Jak z teoretické části, tak z praktické zkušenosti. Zde je nutné přihlídnout k lidskému faktoru a sice, různá společnost může na zadržení pohlížet pokaždé poněkud jiným způsobem.

2.3 Úloha psychiky při práci detektiva

Většina pracovníků v průmyslu komerční bezpečnosti, včetně soukromého detektiva, většinou nezanedbává fyzickou stránku tréninku. Stává se ovšem velmi často že zanedbávají psychickou přípravu výkonu své činnosti. Přitom i tahle příprava je nezbytností pro kvalitního soukromého detektiva potom naprostou samozřejmostí. Na každého člověka se můžeme dívat z jakýchsi dvou pohledů – fyzický a psychický. Každý tento pohled, chcete-li stránka člověka, tvoří jednu jeho polovinu. Jedna polovina bez druhé nemůže správně fungovat. Ovšem při společné symbióze dovedou téměř cokoliv.

Člověk by měl obě tyhle své stránky dobře znát, rozumět jim a být schopen je modifikovat a využít tím nejpřírodnějším způsobem pro sebe sama k dosažení svých cílů. Je třeba pochopení, že pro správně provedenou obranu je třeba nejen výborná technika, strategie, ale i psychická odolnost a připravenost čelit útoku, v jakékoliv formě. Tohle je hlavní důvod, proč se v téhle práci věnuji psychické stránce přípravy soukromého detektiva a proč je tahle kapitola jedna z nejdůležitějších. [11]

2.3.1 Pojem psychika

Jedná se o velmi obecný psychologický pojem. Samotná definice je složitá i pro odborníky. Psychiku lze definovat jako souhrn všech duševních dějů, které člověka provází během celého svého života. Někteří zastávají názor, že jakési synonymum pro slovo psychika může být mysl. Člověk má opravdu velmi těsné spojení nervových a psychických dějů. Pro popis vnitřních subjektivních zkušeností s okolním světem psychologové užívají výrazy psychický a duševní. Individuální utváření lidské psychiky zahrnuje potom pojem osobnost. Člověk si neuvědomuje veškeré psychické události. Ty uvědomělé označujeme jako prožívání. Tělesnou aktivitu potom označujeme jako chování. Pokud se nad tímto zamyslíme, dojdeme k jednoduchému závěru, že prožívání a chování člověka je často velmi těsně spojené. Chování je vnějším projevem vnitřního prožívání, ale zároveň i zpětně ovlivňuje jeho průběh. Veškeré tělesná aktivita se odráží v jedincově psychickém stavu. [11]

Dobrá psychika je důležitá u každé profese. Při práci detektiva není radno na tuto oblast zapomínat. Je třeba pochopení, že pro správně provedenou obranu je třeba nejen výborná technika, strategie, ale i psychická odolnost a připravenost čelit útoku, v jakékoliv formě.

3 NEJČASTĚJŠÍ ŘEŠENÍ SEBEOBRANNÝCH SITUACÍ

Všeobecné a nejčastější metody řešení sebeobránných situací jsou popsány v následujících kapitolách. V první řadě jde o bezkontaktní způsoby řešení sebeobránných situací. Zde patří především komunikace s útočníkem, slovní lest a s tím i související pozorování protivníka, naslouchání a vhodná taktika. V druhé řadě pak způsob obrany pomocí kontaktních způsobů. Tedy pomocí úderů, chvatů, pák a jiných technik. Bez i za pomoci obranných prostředků. Mezi základní obranné prostředky soukromého detektiva můžeme považovat běžně dostupné prostředky jako obušek, pouta, obranné spreje apod. [6],[8]

3.1 Pozorování

Již prvotním vizuálním pozorováním může detektiv předejít, nebo odhalit možný konflikt, který mu hrozí a tak předejít samotné nežádoucí situaci – obranné situaci. Toto pozorování v sobě zahrnuje interpretaci mluvy potencionálního útočníka, řeč těla, způsob pohybu. Detektiv by měl neustále pozorovat své okolí a zvláště pak potencionální hrozbu – útočníka. Řeč těla může napovědět sklon k agresii. Například sevřená pěst jasně naznačuje útočné úmysly, naopak otevřená dlaň obranné úmysly. Pozorování bývá prováděno z různých vzdáleností. Množství získaných informací na této vzdálenosti přímo závisí. Pozorování ze vzdálenosti 5m nám jistě o celkové situaci více napoví než pozorování ze 100m. Můžeme detailně rozpoznat obličej, gestikulaci, naproti tomu z větší vzdálenosti to tak snadné a přesné nebude. [8],[9]

3.2 Naslouchání

Dalším prvkem jak předejít možnému konfliktu je naslouchání potencionálnímu protivníku, ale i jiným běžným lidem. Je třeba věnovat pozornost a soustředit se na to, co a jakým způsobem bylo řečeno. Na čem člověku záleží, co ho dokáže naštvat a naopak uklidnit. Dále může odhalit zájem osoby o řešení situace, může napovědět další vývoj a samozřejmě poskytnout a nasměrovat detektiva směrem k úspěšnému řešení. Je dobré využívat otevřený a přátelský postoj, tedy čelem k agresivní a potencionálně problémové osobě. Aby tento postup byl opravdu účinný, musíme splnit základní předpoklad. Musíme útočníka jasně a srozumitelně slyšet. Vzdálenost na jakou člověk slyší srozumitelnou řeč je individuální každému člověku a samozřejmě okolím, ve kterém se pohybuje a kde chce

naslouchat. V běžném ruchu města, je tato vzdálenost okolo 3m, ovšem jak bylo výše řečeno, vzdálenost je velmi individuální od každého člověka a místa. Těsně vedle rušné silnice bude slyšitelnost jistě menší než v prázdné místnosti. [8],[9]

3.3 Komunikace

Komunikace může být nejúčinnějším nástrojem pro zklidnění situace. Nebo naopak může být už jen jakousi třešničkou na dortu, jak nejenom situaci zklidnit, ale třeba ještě využít osobu k/ke svému prospěchu. Při komunikaci je zapotřebí dodržovat určité zásady. Nejdříve v klidu zhodnotit a zklidnit situaci. Je třeba hovor vést klidným hlasem a to i v situaci kdy je situace velmi vážná tzv. „vyhrocená“. Tón hlasu by měl být rovněž klidný a správně sladěn se slovy. Samotná slova je potom třeba vhodně volit. Co nejvíce se vyvarovat negativním a záporným výrazům vůči potencionálně problémové osobě. Lhaní se může stát osudovou chybou! Zde bych více než jinde zdůraznil potřebu nelhat. Velmi dobré je používání argumentů, ovšem takových aby byly pro danou osobu přijatelné. Snažit se při volbě argumentů dívat se na konflikt z pohledu oné problémové osoby a přemýšlet než nějaký použijeme. Použít takový, který by mohl danou osobu přesvědčit, nikoli ještě více podnítit v agresivní činnosti. Velmi ceněná v dnešní společnosti je vlastnost asertivního chování. Zde je tahle vlastnost také na místě. Každý soukromý detektiv ovšem musí mít na paměti primárně svoji bezpečnost, z čehož plyne další zásada, a sice nevystavovat se zbytečně nebezpečným situacím. [5], [9]

3.3.1 Způsoby slovní obrany

S některými lidmi je samotná komunikace velmi náročná. Je třeba tedy zvolit takový způsob komunikace, kterému oni sami rozumějí. Např. můžeme být poněkud hrubší a navenek tak ze sebe na chvíli udělat někoho jiného, jakéhosi „primitiva“ a získat tak respekt problémové osoby. Naopak v případě spíše nesmělé reakce, může tento čin vést spíše k pohrdání a ztrátě respektu.

Mnohdy postačí, když detektiv se sebejistým pohledem a s pevným postojem posečká na místě. Vyčká až se útočník, soupeř, problémová osoba projeví. Je důležité vyslechnout její argument, který bývá obvykle neuvážený a zbrklý v závislosti na situaci. Zde je důležité, že první kdo promluví, bude váš soupeř. S klidným hlasem a pevným postojem a se sebejistým pohledem pak jeho argument vyvráťte. Je třeba nebýt ustrašený, dokázat se

ovládat, nebýt sarkastičtí a mít nutnou dávku sebedůvěry. Soupeř pak mnohdy pochopí, ať už dříve, nebo později, že on je ten, kdo se mýlí.

Dalším způsobem jak problémovou osobu uklidnit je pracovat s časem a počkat až jeho zuřivost opadne. Zde na argumenty soupeře jen mlčenlivě přitakáváme. Opět s pevným sebejistým postojem a sebedůvěrou, ale i zájmem v očích. Pokud nám soupeř a jeho argumenty stále nedávají pokoj, můžeme zkusit změnu prostředí. Jednoduchý návrh, jestli bychom si o problému, který s námi má, nemohli jít pohovořit stranou. I při dalším rozhovoru je třeba ovšem chladně hájit a konstatovat pravdu, která je nezpochybnitelná. Soupeř s množstvím svých argumentů a pod tíhou času bude nakonec více a více odkrývat své slabiny. Právě tím že jsme mu dali možnost se vyjádřit. Získáme tak čas a prostor proto, abychom ve správný čas odradili jeho slovní útok.

Jiným způsobem může být překvapení soupeře něčím nečekaným. Můžeme říct něco, co naprosto nesouvisí s tím, proč se s námi hádá. Většinu problémových osob tohle zaskočí a nebudou vědět, do jaké míry to souvisí. Jeden ze způsobů může být např. podívání se na hodinky, samozřejmě tak aby je viděl soupeř. Při tom mlčky vyhlížet někoho směrem ke dveřím. Soupeř zpočátku nepochopí, o co jde a následně si bude myslet, že se nejspíš blíží posily.

V případě, že vidíte, že problémová osoba je ve své podstatě neškodná, jen vás obtěžuje pozorováním a dotěrnými otázkami, je třeba se nenechat vyprovokovat. Nepřistupujte na pravidla jeho hry. Velmi dobrá možnost v takovém případě je ho ignorovat ho. Ukažte, že svým chováním se naopak jen vzdaluje tomu, čeho chce dosáhnout – vyprovokovat vás. [5],[9]

3.3.2 Nejčastější chyby v komunikaci

Asi nejzávažnější chybou jaké se můžeme dopustit je ztráta sebejistoty a sebedůvěry. Dále je třeba mít naprostou jistotu toho, co je naše právo a povinnost a co už naopak není. Každý soukromý detektiv musí přesně znát podmínky své práce a být na ně psychicky i fyzicky připraven.

Reakce na vzniklou situaci musí být vždy přiměřená. Příliš mírná může škodit stejně jako příliš drsná. V případě že jsme poprvé zareagovali příliš mírně a ze situace vyplývá, že to bylo chybou. Při druhém střetu ihned zvyšte reakci. Po první příliš mírné reakci se vážnost

a ráznost už těžce zpět dostává. Protivník je takřikajíc na koni a už podvědomě ví, že mu to poprvé vyšlo. V opačném případě, kdy naše první reakce byla, až příliš přehnaná je třeba pokusit se situaci uklidnit smířlivou poznámkou. Pokud by naše reakce byla až příliš přehnaná, omluvou jistě nic nepokazíme.

Velmi jednoduše zde uvedu několik dalších chyb a způsoby jejich řešení popř. minimalizace. Při ztrátě sebejistoty je třeba posilovat své vnitřní jistoty, znalosti, vědomí. Další častou chybou může být jednotvárnost reakce. Je třeba se naučit několik replik a sílu argumentů rozložit do pořadí. Přílišná složitost odpovědi může být taktéž problém. Musíme se naučit jasně, přesně, stručně vyjadřovat a věcně argumentovat. Na druhé straně přílišná jednoduchost také nemusí být vždy na místě. Platí zásada přiměřenosti na reakci protivníka. Detektiv nesmí být hulvát, ale ani primitiv. [5],[9]

3.4 Taktika

Taktikou se rozumí cílevědomý, promyšlený a sebevědomý postup k dosažení vytyčeného cíle. Ať již je jakýkoliv v našem případě ochrana života, zdraví, majetku, svobody nebo důstojnosti apod. Před samotným provedením jakéhokoliv zákroku, je třeba zhodnotit situaci a na základě zhodnocení zvolit postup jakým se bude dále ubírat. Volba správného postupu ovšem musí být v souladu se zákonem a platnými předpisy v dané situaci. Je třeba volit způsob, který v konečném důsledku vede jistě k dosažení úspěšného řešení. Taktika se může v průběhu zákroku změnit v závislosti na vyvíjení situace. Pokud detektiv vyhodnotí situaci jako neřešitelnou pouhou komunikací, je vhodné použít taktéž taktiku vyčkávání. Detektiv vyčká vhodného momentu k provedení zákroku, nebo jen třeba příchodu posil. Taktiku je třeba volit podle základních kritérií. Prvním kritériem je význam chráněného zájmu, dalším může být místo a čas. Je třeba taky přihlídnout ke způsobu protiprávního jednání.

Zvolením nesprávné taktiky se může detektiv dostat do mnohem větších problémů, než jaké se jevily na začátku celé situace. Volbu taktiky je třeba přizpůsobit dle míry a intenzity protiprávního jednání, dle stavu vlastních sil, prostředků, ale i možnostem zapojení do situace jiných sil např. policie, občanů. [4],[9],[10]

3.4.1 Taktika slovní lsti

Slovní lest, může být tím posledním, ale i prvním co detektiva v komunikační fázi obrany může zachránit. V případě že je protivník pevně rozhodnut nás napadnout, okrást, zabít, nebo jen znemožnit provádění naší práce. V případě že jedná impulsivně, přesto však rozhodně a cílevědomě, jistě ho nezastaví slovíčka typu „prosím neublížujte mi“ Při vyjádření tohoto typu by bylo patrné, že nemáme potřebné zkušenosti v takových situacích. K tomu všemu se v reálu přidá strach, stres, překvapení, úlek a pak už by se soupeře jen velmi těžce podařilo přemluvit od jeho počínání. Proto je výborné mít ve svém repertoáru nějakou slovní lest. Tuhle lest bychom měli mít nacvičenou a vyzkoušenou že opravdu funguje. Měla by být jednoduchá, přitom účinná. Něco co protivník jistě nepřeslechne. Je třeba zachovat chladnou hlavu. S Pevným vzpřímeným postojem se podívat útočníku do očí a říct hlasitě a sebejistě onu nacvičenou lest. Například „policie, máte nějaký problém?“ Tahle věta jistě zaskočí většinu gaunerů, kteří se chystají udělat něco protizákonného. U protivníka dojde k okamžiku zaváhání. Nemůže si být jist, zda je to co říkáte pravda nebo nikoliv. Lest můžeme ještě posílit vytáhnutím peněženky a rychlým ukázaním průkazu. Je dobré mít ovšem nachystanou průkazku s naší fotografií. Občanský průkaz má sice taktéž naši fotku, ale pomocí jej budeme asi těžko zahánět potencionálního útočníka. Volba průkazu je tedy taky na místě. Pozor ovšem při vydávání se za policistu bychom tedy jednali v krajní nouzi. Po pominutí nebezpečí a následným dalším prokazováním se jako policista by naše jednání již hraničilo se zákonem.

Dalším příkladem slovní lsti může být informování soupeře o tom, že ho právě někdo, nebo něco sleduje. Například v případě napadení v blízkosti nákupního centra, benzinové stanice apod. Detektiv může použít lest a říci něco jako „Ty mně chceš něco udělat, právě tě natáčí kamery?“ přitom můžeme doplnit ukazováním na opačnou stranu útočnickova pohledu jakoby na právě namířenou kameru. Útočníka takový počín jistě znejistí a nám dá zlomek času na provedení protiútok, či snad útěku.

Slovní lest nám může pomoci při získání času na rozmyšlenou dalšího postupu. Může celý konflikt překazit, nebo alespoň oddálit. Musí však být dobře nacvičená, věrohodná a k nerozeznání od skutečnosti. Především v prvním okamžiku. Slovní lstí může být cokoliv, co soupeře zaměstná, poleká, vystraší, nebo mu jen vezme soustředění. [4],[5],[9],[10]

Pozorování útočníka, komunikace, taktika, to jsou základní pilíře úspěšné obrany. Správnou komunikací můžeme agresora mnohdy zcela odvrátit od počátečního zamyšleného útoku. Skloubením správné komunikace, pozorování a volbou vhodné taktiky řešení může detektiv dosáhnout pozoruhodných výsledků, aniž by použil ke své obraně jakékoliv kontaktní řešení.

3.5 Kontaktní řešení sebeobraně situace soukromým detektivem

Aby kontaktní způsob obrany byl účinný, je nezbytné mít několik důležitých znalostí. Mezi ně patří především znalost techniky a taktiky, znalost citlivých míst na lidském těle, které zvyšují účinnost a efektivitu fyzických útoků a tak obrany detektiva. Je zapotřebí znát účinnost a efektivitu technik, pák a protiúderů, které provádíme. Podle toho je teprve přizpůsobit situaci a typu útočníka. Při obraně musíme přizpůsobit sílu úderu intenzitě hrozícího nebezpečí. Mnohdy na odrazení, či zneškodnění útočníka stačí i slabý úder, avšak na citlivé místo. Všeobecně se dá říct, že se snažíme útočnickovi způsobit vyšší stupeň bolesti a tak podlomit jeho odhodlání a odvalu dále pokračovat v útoku, případně kladení odporu.

Při kontaktních řešeních situace je bolest způsobena uvedením pohyblivých částí těla do nepřiměřené polohy, tedy páčením, lámáním apod. Dále pak údery, kopy, nebo tlakem na citlivá místa lidského těla. Nepřítele se snažíme zbavit vždy co možná nejrychlejším způsobem. Techniky, kopy, údery, chvaty bychom měli umět provádět co nejrychleji avšak ne na úkor jejich správného použití. Jinak by byly logicky zbytečné. Příkladem citlivých míst lidského těla mohou být oči, spánek, pohlavní orgány, krk, ledviny a mnoho dalších.

Soukromý detektiv by měl mít alespoň základní znalosti sebeobraných technik, které by měl neustále procvičovat a zdokonalovat. Tato znalost přispívá k pocitu vlastního bezpečí, zvyšuje sebevědomí soukromého detektiva, ale i jiných pracovníků v průmyslu komerční bezpečnosti. [6],[7],[8],[10]

3.5.1 Techniky sebeobrany

Existuje celé nepřehledné množství bojových umění, sportů, systémů zaměřujících se na různé styly boje, nebo sebeobrany. Pro jejich úspěšné zvládnutí je však zapotřebí celá řada let tréninku a jejich stále procvičování. Zde uvedené techniky a postupy patří k těm nejjednodušším, přitom ale nejpoužívanějším. Jsou velmi účinné, a i když se můžou zdát

jednoduché na pochopení, jejich precizní zvládnutí je pro úspěch nezbytné! K tomu je zapotřebí trénink a průběžné zdokonalování se. Cílem tohoto zdokonalování by mělo pak být reflexivní jednání na potencionální útok s využitím co možná nejvíce faktorů ve svůj prospěch. [2],[10]

3.5.2 Navolnění

První technikou sebeobrany by mělo být zcela jistě navolnění. Navolnění nemá za úkol protivníka jakkoliv zranit. Jeho cílem je způsobit protivníkovi krátkodobou bolest, vyvést ho z míry, přičemž nemůže pokračovat v útoku na naši osobu. Útočnicka má za úkol zmást, vyvést z rovnováhy. Útočník tak na okamžik ztratí možnost se bránit. Toto je cílem navolnění. Tuto techniku nelze provést samostatně k eliminaci či zadržení útočnicka. Provádí se za pomoci úderů do citlivých míst, nebo vyvíjením velkého tlaku právě na tato místa. Zde malý příklad těchto míst. Krční tepna, dýchací trubice, rozkrok, sevření nosu nebo rtů, škusnutí za uši, nebo kůží, tlak na oči. [8],[10]

3.5.3 Údery

Nejrozšířenějšími údery jsou údery vedené rukou, sevřenou pěstí. Údery mohou být velmi rychlé a bolestivé. Jedna z variant jak lze údery provádět je v malých intervalech jednou rukou, zpravidla přední. Útočnickovi se tak snažíme rozbít jeho kryt, přičemž zadní rukou můžeme zasadit úder mnohem silnější. Údery jsou v drtivé většině vedeny na horní část těla, především na hlavu. Po dopadu úderové plochy na citlivé místo dochází k dezorientaci, bolesti až k úplnému vyřazení soupeře. Úderová plocha sevřené pěsti by měla být tvořena klouby ukazováčku a prostředníčku. Na ruce jsou samozřejmě i další úderové plochy a nemusí vždy jít jen o sevřenou pěst. Pro úderové plochy se obvykle používá zažívané názvosloví. Pro ilustraci zde uvádím obrázek úderových ploch z bojového umění karate. [8],[10]

Obrázek 1. Úderové plochy

Přímý úder je považován za jeden z nejsilnějších a nejrychlejších úderů. Jeho perfektní zvládnutí je základem všeho ostatního. Nevýhodou je ovšem jeho krátký dosah.

Pro bezchybné provedení úderu platí tyto tři zásady:

- Pěst se pohybuje v přímce. Loket se nesmí vychýlit z roviny rameno – bok – cíl.
- V samotném počátku pohybu není pěst křečovitě sevřena. K tomuto zpevnění dochází až v poslední třetině vedení úderu. Je důležité pevné zápěstí, aby nedošlo k poranění při nárazu.
- Práce paží musí být sladěna tak, aby jejich konečný pohyb – dojezd, byl současný a došlo tak k dokonalému zpevnění zad. Zvyšujeme tím účinnost úderu. V závěru samotného úderu pak bok rotuje dopředu za úderem, celé tělo je naprosto zpevněno, pata nohy se neodlepjuje od země.

Existují samozřejmě mnohé další způsoby úderů jako hák, zvedák, úderý loktem atd. Nejdůležitějším a základním úderem je však přímý úder. [8],[10]

3.5.4 Kopy

Kopy patří spolu s úderovými technikami k základu. Velká výhoda oproti úderům je jejich větší dosah a síla. Nevýhodou oproti úderům menší rychlost. Při obraně proti amatérovi je

jejich využití výhodné a to především proto, že amatér se více věnuje útokům na horní část těla. Kopy vedeme (zpravidla) na dolní část těla. Amatér nevnímá příliš periferně a proto je takový kop pro něj těžce vykrývatelný.

Správné zvládnutí je však obtížnější než je tomu u technik pažemi. Při provádění hrozí ztráta rovnováhy, čehož může využít útočník. Kopy jsou většinou vedeny na spodní část těla z důvodu vyšší rychlosti a správného provedení.

Přímý kop je jeden ze základních a nejjednodušších kopů. Tento druh kopu lze však poměrně snadno vykrýt, proto je dobré před samotným provedením provést např. klamný úder. Jako úderovou plochu používáme buď nárt, nebo chodidlovou část podle místa kde kop vedeme.

Nácvik přímého kopu bude jedna z věcí v praktické části této práce. Kopů existuje celá řada jako obloukový kop, nebo boční kop. Kop přímý je však základem bez jehož precizního zvládnutí se nemůžeme posunout dále.

Dalšími druhy úderů, kopů, pák, bloků, podmety a srážení se věnuji v praktické části této práce. [8],[10]

3.6 Obranné prostředky soukromého detektiva

Kromě využití sebeobraných technik může soukromý detektiv použít také různé obranné prostředky pro úspěšné vyřešení obranné situace. Zejména jde o obranný sprej, elektrický paralyzér, obušek případně tonfa, pouta, případně komunikační přístroj. S těmito prostředky však není jednoduché manipulovat. Před jejich samotným užíváním je nutné seznámení se s nimi. Znat jejich účinky, vlastnosti, následky a hlavně správný způsob užití. Aby obrana za použití těchto prostředků byla účinná, musí s nimi detektiv umět velmi dobře zacházet a manipulovat. Při pořizování některého z těchto prostředků nesmíme opomenout na kvalitu výrobku, danou zkušebními protokoly a certifikací. Dále je třeba mít na paměti, že použití jakýchkoliv prostředků je možné jen na základě a v souladu se zákonem a to především za dodržení podmínek nutné obrany a krajní nouze. [1],[9]

3.6.1 Obranný sprej

Slouží k dočasnému vyřazení útočníka a jeho zneschopnění. Látky obsažené ve spreji způsobují palčivou bolest, dočasnou ztrátu vidění – pálení a slzení. Dále obtížné dýchání,

nevolnost a s tím spojenou sníženou koordinací pohybů. Samotná látka bývá ze spreje uvolněna buď ve formě oblaku, pěny, nebo tenkého pramínku – tzv. tekutá střela. Výborně působí i proti zdivočelým a útočícím zvířatům. Je však na místě vyvarovat se užití spreje v místnostech a uzavřených objektech, kde není zajištěno důkladné větrání! Užití v uzavřené místnosti, či objektu by mělo být doporučeno pouze v případě nutné obrany! [1],[9]

Obrázek 2. Obranný sprej

3.6.2 Elektrický paralyzér

Paralyzér působí elektrickým výbojem do neurosvalového systému útočnicka. Mezi nejzranitelnější části patří třísla, stehna, spodek hrudního koše, ramena a týl, krk, šíje. Paralyzéry využívají napětí 75, 150, nebo 200kV. Jsou vhodné pro použití např. recepčních. Útočnick může například skrze malé okýnko prostrčit ruku, pokusit se něco ukrást, nebo i zranit obsluhu. Zde se přímo nabízí použití paralyzéro, jako obranného prostředku. Paralyzér útočnicka zcela nevyřadí a nezpacifikuje, ale bolestivý podmět mu jistě napoví, aby svého počínání zanechal. [1],[9]

Obrázek 3. Paralyzér

3.6.3 Teleskopický obušek

Patří mezi nejpříjemnější a často využívanou formu úderné zbraně. Svou funkcí se vyrovná běžným obuškům avšak oproti ostatním má velkou výhodu a to malá velikost ve složeném stavu. To umožňuje a velmi usnadňuje nošení. [1],[9]

Obrázek 4. Tonfa a obušek

3.6.4 Pouta

Po samotném zadržení pachatele slouží pouta k bezpečnému spoutání pachatele, či útočníka. Samozřejmě až do příjezdu policie. Pout máme základní dva druhy. Klasická kovová (policejní), nebo speciální plastová. [1],[9]

Obrázek 5. Pouta

3.6.5 Komunikační přístroj

Jedna z důležitých součástí vybavení detektiva. Může jít o běžný mobilní telefon s předdefinovanými volbami čísel, ať už pro zavolání posil, nebo i rychlé lékařské pomoci. V případě detektiva může velmi často jít o přivolání policie. [1]

Kontaktní řešení obranné situace je zde uvedeno, jako poslední možná varianta obrany. Pokud vše výše zmíněné selže a útočníka přesto nejsme schopni odradit od jeho záměru zaútočit, nezbyvá než se bránit. Bránit za použití kontaktního řešení. Ať již se detektiv brání bez, nebo s obrannými prostředky, vždy musí umět zacházet s tím, čím koná. Špatně provedená technika, tak jako špatné zacházení s obrannými prostředky, se může nakonec obrátit proti obránci samotnému.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KRÁTKODOBÝ KURZ SEBEOBRANY PRO SOUKROMÉHO DETEKTIVA

Celý kurz se skládá z 5 lekcí. Jednotlivé lekce jsou zvládnutelné každá za cca 1,5 hodiny. Základním předpokladem pro jejich úspěšné zvládnutí je ovšem znalost veškerých pojmů a problematiky, o níž se zmiňuje teoretická část této práce. Zejména pak druhou část první kapitoly, celou druhou a třetí část. Lektor by měl v jednotlivých lekcích nejprve sám předvést správný a ukázkový postup. Následně po jednotlivých fázích procvičovat společně s účastníky. Teprve poté vyzkoušet celé provedení. Ať již půjde o techniku, či komunikaci.

4.1 1. lekce – zahájení

Jako každý jiný kurz je třeba i pro tento najít vhodné místo a k tomu odpovídající počet studentů. V našem případě, protože se jedná o pohybovou aktivitu, bude vhodný prostor typu tělocvična. Počet účastníků není nijak omezený, ale instruktor by měl vyučovat jen tolik účastníků, aby je dokázal všechny zvládnout a plně se jim, dle potřeby věnovat. Mé doporučení je kolem 10 účastníků.

Na první lekci je třeba seznámit účastníky s náplní kurzu. Přesně říci co se zde bude probírat. Je to především umění komunikace s protivníkem a prevence před dostáváním se do problémů. V druhé části pak varianty kontaktního řešení sebeobrané situace, následně řešení situace s pomocí jak komunikace, tak případného nevyhnutelného kontaktního řešení. Představit sebe sama jako instruktora, říci naše zkušenosti (některé) a z čeho vycházíme. Je třeba zde taky všem účastníkům připomenout, že bez znalostí uvedených v teoretické části této práce je tento kurz téměř bezcenný a bezvýznamný, neboť svým časovým rozsahem není možné zvládnout i teoretickou stránku studia problematiky sebeobraný soukromého detektiva. Po tomhle úvodu je namístě hned začít se základy sebeobraný v podobě komunikace a gestikulace.

Komunikace je závislá od situace, do níž se soukromý detektiv dostane. Všeobecné řešení pomocí komunikace je vysvětleno v teoretické části práce. Nyní tedy několik praktických příkladů.

Příklad 1.

Na obránce jakožto soukromého detektiva, ať už v podobě bodyguarda, nebo strážného, slovně útočí neznámý útočník, při čemž se nás chystá každou chvíli napadnout. Jako soukromý detektiv máme většinou u sebe nějaký obranný prostředek. Např. teleskopický obušek. Za základní gesto můžeme považovat vytažení obušku a ukázání jej útočnickovi. Všechno ještě podpoříme slovy: „Klidně pojďte a napadněte mě! Pokud to uděláte, počítejte ovšem s tím že do nemocnice pojedete semnou!“ Pokud vidíme, že útočník stojí a rozmýšlí se, můžeme to považovat za dobré znamení, neboť není pevně rozhodnut nás napadnout. Svoje stanovisko tak ještě podpoříme: „Co teda bude? Rozdáme si to?“ Útočník, který již po první reakci pochyboval o svém útoku, svého počínání teď jistě zanechá. Detektiv mu dal jasně najevo, že své mínění myslí vážně.

Příklad 2.

Soukromý detektiv stíhá pachatele. Z jakéhokoliv důvodu, např. vloupání se do objektu. Po pár minutách stíhání detektiv zažene pachatele do místa, odkud již není možné utéct. Jako detektiv vyzveme pachatele: „Zastavte! Neoprávněně jste vnikl do ... (objektu)! Už nemáte kam utéct!“ Předpokládejme, že se pachatel nechce vzdát a řekne: „Jen přes mou mrtvolu!“ Soukromý detektiv by se měl pokusit útočnickovi vysvětlit, že pro něho bude lepší, když se vzdá: „Nedělejte si to ještě horší, pokud se teď vzdáte, vyváznete z toho ještě dobře. Pokud budete klást odpor, může to být ještě horší.“ Pachatel bude dále vzdorovat a prohlásí, že to horší už být nemůže. Opět bychom měli apelovat na jeho možnou situaci: „Může, takhle z toho vyváznete jen s podmínkou, když budete klást odpor, bude z toho další obvinění.“ Útočnickovi dále sdělíme, co má vlastně udělat, aby bylo jasné, že se vzdává: „Lehněte si na zem, dejte ruce za hlavu a všechno bude zase v pořádku a dostanete se z toho!“ Pokud útočník o svém dalším počínání v době rozhovoru přemýšlel a dali jsme mu dostatečný čas, aby zhodnotil svoji situaci, jistě došel k závěru, že pro něho nejlepší bude vzdát se.

Oba dva příklady je třeba si vyzkoušet na lekci s lektorem. Využít možnosti, že máme na hodině více lidí, sehrát si scénku, říct chyby, poučení. Procvičit si tón hlasu, sebejistý postoj a důvěru v sebe sama! Jako malý domácí úkol by pak pro všechny účastníky kurzu mělo být vymyslet si vlastní situaci, do které se podle jich samotných můžou dostat a na další lekci ji říct a to i s vlastním slovním řešením.

4.2 2. Lekce - prohloubení

Druhou lekci třeba začít opakováním lekce předchozí. Na konci první lekce dostali účastníci za úkol vymyslet jednu situaci, do které se podle nich můžou dostat. Tyto situace je třeba procvičit. Probrat, alespoň slovně. Některé vybrané – ty nejdůležitější, případně opakující se, probrat důkladněji. Opět se nabízí možnost sehrání malé scénky, jako procvičení. Druhá lekce by měla být především o prohloubení lekce první. Tedy o prohloubení komunikačních dovedností. Asi 2/3 lekce by měla zahrnovat komunikace, zbylá třetina pak částečný první kontakt s útočníkem.

Po zopakování, případnému vysvětlení situací, které si účastníci nachystali, začneme cvičit další, tentokrát složitější situace.

Příklad 3.

Problémovější skupinu útočníků tvoří lidé, jež spáchají trestný čin, ze zoufalství. Kvůli problémům v rodině, finančním problémům, problémům se zdravím, např. nevyléčitelná nemoc, kombinací předchozích apod. Pachatel může být často v tak zoufalé situaci, že si myslí, že již nemá co ztratit. V takovou situaci je třeba včas rozpoznat a patřičně jednat! Pachatelé bývají často velmi nervózní. Jedná se z 90% o amatéry. Můžou mít dokonce u sebe zbraň. V takovém případě je třeba zmírňovat napětí, zbytečně neprovokovat a neříkat nic, co by mohlo pachatele / útočníka ještě více vyprovokovat, znervóznit. Detektiv může zahájit konverzaci vyzváním: „Odhoďte zbraň, ruce dejte za hlavu a zůstaňte stát / klekněte si.“ Odpovídá-li profil pachatele výše zmíněnému popisu, bude útočník v danou chvíli značně nervózní. Může se zdát, že neví sám, jak zareaguje. Poté vyzve detektiva, aby jej nechal projít, jinak že použije zbraň (např. začne střílet). Detektiv by se měl svou komunikací pokusit uklidnit útočníka, ale je třeba zjistit, co ho k činu vedlo. V takovém případě se nabízí říci pachateli: „Vy přece nejste profesionální násilník/ lupič / apod., co vás k tomuto činu vedlo? Máte finanční problémy?“ Pokud bude pachatel více nervózní, značí to, že jsme se trefili do správného okruhu důvodů. Je třeba dále pokračovat v komunikaci: „Tohle není správný způsob jak vyřešit Vaše problémy! Ať už pro své činy máte jakýkoliv důvod, (můžeme doplnit nějaký z dříve řečených) všechno se dá vyřešit jinak. Jistě najdeme někoho, kdo Vám pomůže. Zahodte tu zbraň a všechno bude zase dobré!“ V tuto chvíli je pachatel již zcela psychicky na dně a rozhodne se položit zbraň. Zbraň je třeba neprodleně zajistit, pachatele zadržet a předat policii.

Po procvičení složitější situace, viz příklad 3 a situací, jež si účastníci kurzu vymysleli sami, je třeba přejít pomalu od komunikace k prvnímu kontaktu s útočníkem. Všem účastníkům je třeba připomenout, případně znovu vysvětlit, že kontaktní způsob řešení situace je až tou poslední možností. Pokud detektiv jako obránce například studoval jakýkoliv bojový sport, umění apod., má dobře vyvinutý postřeh a dobré pohybové vlastnosti, může velmi zdařile odolávat fyzickému útoku prostým vyhýbáním se. Tato metoda vyžaduje značné schopnosti ze strany obránce a je ji možno dobře využít, například proti člověku, jež je podnapilý, nebo pod vlivem některých drog, kdy jeho pohyby, koordinace a reflexy jsou oslabeny. Útočnickovi údery takzvaně do prázdna vyčerpávají a tím ho značně oslabí, přičemž ve správném okamžiku může zaútočit detektiv a pachatele patřičně zpacifikovat. Zcela jistě první technikou sebeobrany by mělo být navolnění. Detailněji je rozebíráno v teoretické části práce. Jen velmi stručně. Jedná se o první techniku, která nemá za úkol útočníka nijak zranit. Nejedná se ani o konečnou techniku. Má za úkol protivníka jen vyvést z míry, odpoutat jeho pozornost, případně krátkodobě oslabit. Poslední třetina druhé lekce se tudíž věnuje procvičení navolnění. Můžeme jej provést na citlivá místa těla, jako krk, nos, rty, šubnutí za uši, rozkrok. Samotné navolnění je první a dalo by se říci nejjednodušší začátek kontaktního řešení situace. Následná technika a patřičné procvičení techniky bude náplní třetí lekce.

4.3 3. Lekce - kontakt

Třetí lekci třeba začít podobně jako lekci předchozí. To jest malým opakováním předešlé. Stručně teoreticky připomenout náplň předešlé lekce, a malým praktickým zopakováním uvést účastníky kurzu do děje, tak aby byli připraveni pokračovat a rozvíjet dále, tentokrát již kontakt s útočníkem. Z předchozí lekce víme, že jakýkoliv kontaktní řešení třeba začít navolněním. Dále přichází na řadu složitější část a to samotná technika. Z časových důvodů a dispozic tohoto kurzu, projdeme hlavně nácvik základních technik. Patří mezi ně přímý úder, přímý kop, blok a některé základní páky pro zpacifikování útočníka, jeho odvedení a případnému předání policii. Při provádění jakékoliv techniky je velmi důležité neustálá komunikace s protivníkem. Je nezbytné útočníkovi říct, co po něm chceme. Například u statické páky, že si má lehnout, že má dát ruku za záda. Pokud je útočník pod bolestivou technikou a detektiv mu poví, co po něm chce, veškerá činnost se velmi ulehčí. Agresor zpravidla uposlechne a sám udělá, co po něm detektiv žádá.

Nácvik přímého úderu a jeho teoretické zvládnutí je rozebráno detailněji v teoretické části práce. Jeho samotné zvládnutí a procvičení pak vyžaduje dostatečnou zkušenost ze strany lektora kurzu, který jej je schopen dostatečně prakticky ukázat účastníkům a náležitě procvičit. Cílem následujících fotografií je demonstrovat provedení techniky.

Obrázek 6 Přímý úder

Přímý kop, jeho výhody, nevýhody a základní teoretické zvládnutí je rovněž popsáno v teoretické části práce. Nácvik přímého kopu pak může vypadat takto: Ze základního postoje, (bojový střeh, nohy téměř u sebe apod.) nejdříve přisuneme zadní, většinou pravou, nohu k přední, většinou levé. Celý pohyb začíná koleno. Úderová plocha přímého kopu by měla tvořit chodidlo, nikoliv nárt, který bychom si mohli zlomit při silném kopu a nárazu. Noha je mírně pokrčena v koleně. Finální fáze kopu se pak sčítá z několika rychlostí, několika pohybů. Výsledná je samozřejmě maximální rychlost úderové plochy. Úderovou plochu tvoří tedy asi první třetina chodidla – boty, případně špička boty. Po dokončení kopu se noha vrací po stejné dráze do výchozího postavení. Řádné procvičení přímého kopu je rovněž závislé na schopnostech lektora, který by ho měl ovládat na výbornou. Po zvážení lektora a schopnostech studentů, je možné zařadit do kurzu i obloukový kop a kop boční. Viz. foto. Jejich teoretické zvládnutí zde neuvádím, protože základem je kop přímý. Ostatní druhy kopů jsou doplňující a závislé od schopností, zkušeností a dovedností jak účastníků, tak lektora.

Obrázek 7 Přímý kop

Na ukázkou zde dávám další, nejčastější varianty kopů i s jednotlivými fázemi nácvičku z hlediska techniky.

Obrázek 8 Nácvička bočního kopu

Obrázek 9 Boční kop

Obrázek 10 Návčvik kopu po oblouku 1. část

Obrázek 11 Návčvik kopu po oblouku 2. část

Zde v druhé fázi provedení kopu je nutné pro správně provedený kop, aby koleno mířilo na místo, kam chceme kopnout. Spodní část nohy potom dál pokračuje po dráze oblouku, přičemž přesně zasáhne místo kam máme namířené koleno.

Obrázek 12 Nácvik kopu po oblouku 3. část

Dalším bodem kurzu by měly být bloky. Jedná se většinou o reflexivní pohyby, které jsou všem podvědomě dobře známy. Jsou vedeny s cílem vychýlit protivníkovi údery a kopy. Blok patří mezi obranné techniky a proto je po jeho provedení třeba okamžitě přejít do protiútoků.

Obrázek 13 Blok a chyt ruky

Na obrázku 13 je proveden blok proti úderu po oblouku a okamžité chycení ruky protivníka, přičemž je nutné okamžité přejítí do protiútoků. Pokračovat můžeme např. přímým úderem, nebo podmetem viz. další obrázek.

Následuje procvičení podmetu a sražení. Úkolem je dostat protivníka na zem. Většinou se snažíme protivníkovi podmést nohu, přičemž svými pažemi případně ramenem vyvíjíme tlak opačným směrem. Protivníka tak vyvedeme z rovnováhy a dostaneme ho na zem. Před samotným podmetem je třeba protivníka patřičně navolnit a minimalizovat tak jeho vzdor. Je třeba být rychlý a celou akci provést velmi razantně, má-li být účinná. Opět je třeba procvičit a to v závislosti na schopnostech účastníků a lektora kurzu.

Obrázek 14 Nácvik podmetu 1. část

Obrázek 15 Nácvik podmetu 2. část

Obrázek 16 Nácvik podmetu 3. část

Obrázek 17 Návčik podmetu 4. Část

Po úspěšně provedeném podmetu, můžeme nasadit jednu z mnoha účinných pák. Pro zamezení pohybu a odporu protivníka.

Obrázek 18 Provedený podmet a páka

Posledním bodem třetí lekce jsou páky. Pokud útočníka dostaneme až na zem a je třeba ho zadržet, učiníme tak nasazením páky, abychom mu tak znemožnili útěk. Páky nasazujeme tedy až ve finální fázi zadržení. Páku nasazujeme za účelem dalšího použití úderů, kopů,

tlaků na citlivá místa, nebo s úmyslem jednoznačné kontroly a případného zneškodnění protivníka. Páku nasazujeme většinou na prsty, zápěstí, loket, rameno, nebo kombinací výše jmenovaných. Je třeba si uvědomit přínos páky a to ať už pro fázi zadržení, nebo odvedení útočníka. Umožňují nám zvládat celou situaci s využitím menší síly a menšími následky. Při nasazení páky je možné útočníkovi, ovšem pouze v odůvodněných případech, způsobit zranění, která znemožní jeho další pohyb, útok apod. V opačném případě použití pák je možné zraněním zcela předejít. Účinné jsou však s předešlým použitím úderů, kopů apod. Jejich možnosti však plně závisí na razanci a zvládnutí všech výše zmíněných technik a dovedností! Příklady některých pák jsou vidět na následujících fotkách. Které páky budou předmětem studia kurzu, plně závisí na schopnostech lektora. Měl by učit nejjednodušší a přitom i ty nejučinnější páky, jaké lze a hlavně páky, jež sám ovládá více než na výbornou.

Obrázek 19 Odváděcí páka 1

Obrázek 20 Odváděcí páka 2

Obrázek 21 Odváděcí páka 3

Zde jsou 3 příklady odváděcích pák. Při jejich správném provedení může detektiv útočníka bezpečně odvést, například předat policii, přičemž má útočníka plně pod kontrolou.

Dalším tipem mohou být páky statického typu. Kde detektiv bezpečně zpacifikuje útočníka, ale není možné se s ním nikde dál pohybovat. Má ale možnost u určitých pák zavolat policii, protože může mít jednu ruku volnou.

Obrázek 22 Statická páka 1. část

Obrázek 23 Statická páka 2. část

Obrázek 24 Statická páka dokončení

Z obrázku je patrné, že útočník je bez možnosti úniku. Má zablokovanou ruku, nasazenou páku na zápěstí. Obránce (detektiv) může svoji druhou, volnou, ruku použít pro přivolání policie.

4.4 4. Lekce – různé varianty řešení

Začátek čtvrté lekce bude poněkud odlišný od předchozích. Opakování z lekce předchozí zde vynecháme. Náplní této lekce bude totiž vyzkoušení si celé situace, včetně komunikace i kontaktního řešení. Z tohoto důvodu není nutno opakování minulé hodiny. Opakování je vlastně náplní celé lekce. Lekce by měla probíhat tak, že si účastníci vyzkouší řešit celé situace, jednu až tři. Komunikaci, včetně kontaktního řešení. V průběhu řešení účastníky, by měl lektor situaci pozastavovat, dávat účastníkům rady a opravovat nedostatky. Přednost by měly mít situace, jež si účastníci vymyslí sami. Ovšem menší úprava ze strany lektora pro lepší orientaci, přehlednost a možnosti vyzkoušení v podmínkách, kde se kurz vyučuje je přípustná a někdy i nezbytná.

Příklad 4.

Příkladem nám může být situace, kdy si klient najme detektiva. Klientovi delší dobu někdo záměrně poškozuje některý z jeho automobilů. Poškrábaný lak, prořezané pneumatiky apod. Klient žádá po detektivovi zjištění totožnosti pachatele a předání policii. V naší situaci pro názornost a jednoduchost detektiv přistihne pachatele při činu. Pachatel již jednu pneumatiku vozu prořízl, chystá se proříznout druhou. Již není pochyb, že se jedná o správnou osobu a detektiv musí jednat. Jelikož není pochyb, že se jedná právě o pachatele, kterého má vypátrat, zavolá tedy policii. Než přijede policie, musí ovšem detektiv jednat a zamezit útěku pachatele. Řešení situace by měl začít komunikací a výzvou, aby zanechal svého počínání. Je třeba s pachatelem komunikovat podle návodů, jež se probírali v první a druhé lekci kurzu. Komunikací detektiv zjistí, že se jedná o nespokojeného bývalého zaměstnance, který ve svém počínání nechce ustát a jelikož byl odhalen, chystá se utéct. Detektiv musí zasáhnout a tohoto bývalého zaměstnance zadržet. Jedná se o ukázkový příklad, kde si účastníci mohou vyzkoušet jak komunikační dovednosti, tak obranu a zadržení útočníka. Během celého ukázkového modelu je možné situaci různě měnit, například v jedné variantě se může pachatel vzdát již při výzvě detektiva, aby zanechal svého počínání. V druhé bude zapotřebí více komunikace, pachatel může být například pod vlivem omamných a návykových látek. V další může dojít k potyčce a pachatel může na detektiva zaútočit, přičemž se bude muset detektiv bránit a zpacifikovat útočníka a vyčkat na příjíždějící policii, která je již ne cestě, protože ji před tím sám zavolal, nebo to teprve udělá. Vše je plně v kompetenci lektora kurzu a účastníků kurzu.

4.5 5. Lekce – závěrečná hodina

Závěrečná lekce je vlastně lekce hodnotící. Účastníci by měli již vše potřebné znát a umět. Lektor zadá účastníkům role, vymyslí situace. Studenti by měli umět situace zvládnout bez pomoci a jakéhokoliv zásahu učitele. Lektor musí nechat situace plynout a nezasahovat. Na základě zvládnutí jednotlivých studentů si potom dělat své hodnocení. Je-li v kurzu deset účastníků, tak jako je to doporučeno v úvodu kurzu, dá se tato lekce zvládnout opět cca za hodinu a půl. Každý musí dostat možnost předvést, co se v kurzu naučil. Zda mu jsou jasné jak teoretické základy, tak praktické dovednosti. Není třeba mít nachystané deset různých situací, vždyť i jeden případ může mít více správných řešení.

V závěru lekce by měl lektor udělat malé vyhodnocení. Pográtulovat účastníkům za úspěšné zvládnutí a popřát mnoho úspěchů v kariéře, ať soukromých detektivů či jiných profesí. Na závěr účastníky ještě třeba povzbudit například dvěma citáty: „Braňte se, stojí to za to!“ a „Šťěstí přeje připraveným!“

ZÁVĚR

Díky absenci zákona o civilních bezpečnostních službách se soukromý detektiv musí řídit zákony, jež platí pro každého normálního občana. Z uvedených činností a forem práce soukromých detektivů vyplývá, že se při své práci potýká potencionálně s větším množstvím problémů, proto je pro něho znalost základních právních předpisů nezbytností. Každý začínající detektiv by měl mít alespoň základní přehled, co je k vykonávání práce soukromého detektiva třeba a zvláště pak činnosti, formy, metody, které soukromý detektiv denně používá. První část této práce vnáší do problematiky činnosti soukromých detektivů základní osvětu, z hlediska zákona a základních pojmů a činností.

Preventivní řešení jakékoliv situace, může být často tím nejjednodušším a zároveň nejúčinnějším řešením. Z hlediska prevence je tedy důležité, aby detektiv věděl, z jakých důvodů nejčastěji dochází k sebeobranným situacím.

Soukromý detektiv se při své práci může často potýkat s problematikou zadržení osoby. Je proto nezbytné, aby mu tahle oblast byla jasná. Jak z teoretické části, tak z praktické zkušenosti. Zde je nutné přihlídnout k lidskému faktoru a sice, různá společnost může na zadržení pohlížet pokaždé poněkud jiným způsobem.

Dalším předpokladem úspěšného řešení obranné situace je dobrá psychika. Při práci detektiva není radno na tuto oblast zapomínat. Je třeba pochopení, že pro správně provedenou obranu je třeba nejen výborná technika, strategie, ale i psychická odolnost a připravenost čelit útoku, v jakékoliv formě.

Pozorování útočnicka, komunikace, taktika, to jsou základní pilíře úspěšné obrany. Skloubením správné komunikace, pozorování a volbou vhodné taktiky řešení může detektiv dosáhnout pozoruhodných výsledků, aniž by použil ke své obraně jakékoliv kontaktní řešení.

Kontaktní řešení obranné situace je zde uvedeno, jako poslední možná varianta obrany. Pokud vše výše zmíněné selže a útočnicka přesto nejsme schopni odradit od jeho záměru zaútočit, nezbyvá než se bránit. Bránit za použití kontaktního řešení. Ať již se detektiv brání bez, nebo s obrannými prostředky, vždy musí umět zacházet s tím, čím koná. Špatně provedená technika, tak jako špatné zacházení s obrannými prostředky, se může nakonec obrátit proti obránci samotnému.

Práce komplexně postihuje nutné, základní znalosti v teoretické části pro využití technických a hlavně praktických dovedností v části praktické. Ta se zabývá přímo (krátkodobým) kurzem sebeobrany pro soukromého detektiva. Práce jistě splňuje předpoklad základního seznámení problematiky sebeobrany začínajícím soukromým detektivům. Avšak každá ze tří hlavních kapitol v teoretické části by pro kvalitní zpracování vydala za jednu velkou, většinou obsáhlou akademickou práci.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

Private detective is forced to obey the laws that apply to every normal citizen due to absence of a law on private security services. Of these activities and forms of work private detectives shows, that during their work is facing potentially with more problems, therefore, is for him knowledge of the basic laws of necessity. Every beginning private detective should have at least a basic overview of what is to perform the work to be a private detective, and especially the activities, forms, methods that private detective used daily. The first part of this thesis brings to the issue of private detectives basic awareness, in terms of law and fundamental concepts and activities.

The simplest and simultaneously the most effective solution to any situation is prevention. In terms of prevention is therefore important that the private detective know which reasons most frequently leads to self-defense situations.

Private detective in their work can often faced with the issue of detention of a person. It is therefore essential that this area had been clear. Both in theory and in practice. It is necessary to take into account the human factor, namely, various companies can be viewed on detention every time in a different way. Another prerequisite for successful solution defensive situation is good psychological condition. At work a private detective not to be forget on this area. It is necessary to understand that for correct defense should be not only an excellent technique, strategy, but also psychological resilience and preparedness to face the attack in any form.

Observations attacker, communication, tactics, these are the basic pillars of a successful defense. Combination of good communication, observation and selecting appropriate tactics solutions, the private detective achieve remarkable results without resorting to defend any contact solution.

Contact solution defensive situation described here, as a last version of defense. If all the above fails and the attacker still can not deterred from his intention to attack, have no choice than to fight back. Fight back with by using the contact solution. Whether a private detective uses defensive means or not, always they must be able to handle it. Wrong-using technique, such as poor treatment of defensive resources may eventually turn against defenders itself.

The work comprehensively affects the necessary basic knowledge in the theoretical part for use mainly technical and practical skills in the practical part. It deals directly (short-term) self-defense course for a private detective. The work certainly meets the basic premise familiar issue of self-defense beginning private detectives. However, each of the three main chapters of the theoretical part by the quality workmanship issued for one large, most comprehensive academic work.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. vyd. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2012, 142 - 155. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [2] MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011, s. 13. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [3] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. Nebojte se bránit. Vyd. 1. Praha: Armex, 2006, 336 s. ISBN 80-867-9543-8.
- [4] ADAMS, Ronald J. Jak přežít v betonové džungli: (Street Survival). 1. vyd. Praha: Armex, 2001, 357 s. ISBN 80-862-4419-9.
- [5] GRUBER, David. Zlatá kniha komunikace. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2005, 249 s. ISBN 80-732-9092-8.
- [6] BURIÁNEK, Michal. *Problematika řešení obranných situací v průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2008. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [7] NOVÁK, Pavel. *Zadržení osoby v podmínkách Průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [8] SOLDÁN, Petr. *Modelování sebeobranných situací*. Zlín, 2009. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [9] ŠTRUNC, Filip. *Bezkontaktní řešení obranných situací v PKB*. Zlín, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [10] ZEHNAL, Petr. *Techniky a možnosti zadržení v soukromých bezpečnostních službách*. Zlín, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [11] ŽALMÁNKOVÁ, Petra. *Úloha psychiky v profesní obraně pracovníka průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati.
- [12] ČERNÝ, Josef a Ján IVANKA. *Systematizace bezpečnostního průmyslu I*. 2. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. ISBN 80-7318-402-8.

- [13] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti II*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2007. ISBN 978-80-7318-631-9. [14]
- [14] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I*. 3. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2010. ISBN 978-80-7318-889-4.
- [15] BRABEC, František. *Technologie detektivních činností*. 1. Vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, 160 s. ISBN 978-80-7318-780-4.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Úderové plochy	32
Obrázek 2. Obranný sprej	34
Obrázek 3. Paralyzér	34
Obrázek 4. Tonfa a obušek	35
Obrázek 5. Pouta	35
Obrázek 6 Přímý úder	42
Obrázek 7 Přímý kop	43
Obrázek 8 Návčik bočního kopu	44
Obrázek 9 Boční kop	44
Obrázek 10 Návčik kopu po oblouku 1. část	45
Obrázek 11 Návčik kopu po oblouku 2. část	45
Obrázek 12 Návčik kopu po oblouku 3. část	46
Obrázek 13 Blok a chyt ruky	46
Obrázek 14 Návčik podmetu 1. část	47
Obrázek 15 Návčik podmetu 2. část	48
Obrázek 16 Návčik podmetu 3. část	48
Obrázek 17 Návčik podmetu 4. Část	49
Obrázek 18 Provedený podmet a páka	49
Obrázek 19 Odváděcí páka 1	50
Obrázek 20 Odváděcí páka 2	51
Obrázek 21 Odváděcí páka 3	51
Obrázek 22 Statická páka 1. část	52
Obrázek 23 Statická páka 2 část	52
Obrázek 24 Statická páka dokončení	53